Το μηχάνημα

Είδος κειμένου : λογοτεχνική αφήγηση.

Κύριο θέμα : Η αναμέτρηση του ανθρώπου με τις μηχανές και οι τραγικές συνέπειες που μπορεί να έχει.

Τι είναι η αφήγηση και τι αναφέρουμε σ' αυτή

Αφήγηση είναι η παρουσίαση (γραπτή ή προφορική) σε κάποιον ενός γεγονότος πραγματικού ή φανταστικού, στην οποία δίνονται με χρονολογική σειρά πληροφορίες για το πώς εξελίσσεται το γεγονός αυτό. Η αφήγηση, επομένως, είναι μια μορφή επικοινωνίας ανάμεσα:

στον **αφηγητή,** αυτόν δηλαδή που αφηγείται το γεγονός, και

στον **αποδέκτη της αφήγησης,** αυτόν δηλαδή στον οποίο απευθύνεται ο αφηγητής.

Ο αφηγητής μπορεί:

- **να συμμετέχει στα γεγονότα** που παρουσιάζει (να είναι δηλαδή ένα από τα πρόσωπα της ιστορίας), οπότε **η αφήγηση γίνεται σε α' πρόσωπο** (ενικού ή πληθυντικού).
- **να μη συμμετέχει στα γεγονότα** που παρουσιάζει (να είναι δηλαδή κάποιο άλλο πρόσωπο, π.χ. ο συγγραφέας), οπότε **η αφήγηση γίνεται σε γ' πρόσωπο** (ενικού ή πληθυντικού).

Για παράδειγμα, στην ιστορία του Φιλέα Φογκ του Βιβλίου του Μαθητή ο αφηγητής είναι ο συγγραφέας του κειμένου, γι' αυτό η αφήγηση γίνεται σε γ' πρόσωπο (π.χ. *Ο Φογκ επέμενε και πρόσφερε το εξωφρενικό ποσό...).* Αν αφηγητής ήταν ο ίδιος ο ήρωας, ο Φ. Φογκ, τότε η αφήγηση θα γινόταν σε α' πρόσωπο (π.χ. *Επέμενα και πρόσφερα το εξωφρενικό ποσό...).*

Τι αναφέρεται	**Πώς αναφέρεται**	**Παραδείγματα**

Ο **τόπος/χώρος** -το πού συμβαίνουν τα γεγονότα	**Με τοπικούς προσδιορισμούς** (επιρρήματα, φράσεις με προθέσεις)	*Στο μέρος αυτό, έξω από την αυλή του σπιτιού* κ.λπ.
Ο **χρόνος** - το **πότε** συμβαίνουν τα γεγονότα	Με τους **χρόνους των ρημάτων** (συνήθως παρελθοντικοί χρόνοι, αλλά και ενεστώτας για ζωντάνια)	*Εκεί που στεκόταν στην πόρτα και περίμενε, ξαφνικά ακούει κάτι ουρλιαχτά.*
	Με **χρονικούς προσδιορισμούς** (επιρρήματα, φράσεις με προθέσεις, χρονικές προτάσεις)	*Χθες, σήμερα, αργότερα, το πρωί, ύστερα από λίγο, όταν έφυγε* κ.λπ.
Τα **πρόσωπα** (πραγματικά - η φανταστικά) που συμμετέχουν στα γεγονότα	Δίνοντας **στοιχεία** γι' αυτά όπως : όνομα, επάγγελμα/ιδιότητα, φύλο, ηλικία, καταγωγή, κάποιο χαρακτηριστικό κ.λπ.	*Ο Φιλέας Φογκ, ο υπηρέτης του, ένας άντρας, ένας νεαρός, ο Ινδός, ένας μακρυμάλλης* κ.λπ.
Η **εξέλιξη της ιστορίας :** - πώς ξεκινάει **(αρχή)**	**(αρχή)** Συχνά με κάποιο γεγονός που αποτελεί την **αιτία-αφορμή** για όσα θα ακολουθήσουν	*Όταν ήμουν διακοπές στην Κρήτη, πήγα μια μέρα για ψάρεμα με τον παππού μου.*
- πώς προχωράει στη συνέχεια **(μέση)**	**(μέση)** Με **χαρακτηριστικά και εν-διαφέροντα γεγονότα** που συμβαίνουν στη συνέχεια	*Εκεί που ψαρεύαμε, νιώσαμε ένα δυνατό τράνταγμα.*

- πώς τελειώνει **(τέλος)**	**(τέλος) Με αποτελέσματα/συνέ-πειες** των γεγονότων που προηγήθηκαν	*Όλοι στο χωριό μιλούσαν για μέρες για το κατόρθωμά μας.*
Οι **σκέψεις και τα συναισθήματα των προσώπων** της ιστορίας ή του αφηγητή	Με **χαρακτηριστικές λέξεις / φράσεις** που φανερώνουν σκέψεις και συναισθήματα	*Τρομοκρατημένος, σκέφτηκα πως είχε έρθει το τέλος μας.*

Η οργάνωση της αφήγησης μιας ιστορίας γίνεται με βάση τον χρόνο, καθώς τα γεγονότα που αφηγούμαστε παρουσιάζονται με **χρονική σειρά.** Ωστόσο, κάποιες φορές, σε λογοτεχνικές συνήθως αφηγήσεις, μπορεί τα γεγονότα να μην παρουσιάζονται με χρονική σειρά, αλλά η ιστορία να ξεκινάει, για παράδειγμα, από το τέλος ή από κάποιο κρίσιμο σημείο της και ο αφηγητής να μιλάει μετά για το πώς άρχισε.

Τι είναι η περίληψη

Περίληψη είναι η απόδοση ενός κειμένου με συντομότερο τρόπο. Στην περίληψη πρέπει να αναφέρουμε μόνο τις **βασικές πληροφορίες** που μας προσφέρει ένα κείμενο, παραλείποντας τα στοιχεία εκείνα που δεν είναι τόσο σημαντικά.

Πώς φτιάχνουμε την περίληψη ενός κειμένου

Για να φτιάξουμε την περίληψη ενός κειμένου, εργαζόμαστε συνήθως **κατά παράγραφο** ή **κατά ενότητα.** Δηλαδή:

Διαβάζουμε προσεκτικά το κείμενο για να κατανοήσουμε το περιεχόμενό του.

Βρίσκουμε το κύριο θέμα του, προσέχοντας ταυτόχρονα και τον τίτλο του - που

συνήθως συνοψίζει το θέμα ενός κειμένου.

Στη συνέχεια **χωρίζουμε το κείμενο σε παραγράφους ή** επιμέρους **ενότητες** και εντοπίζουμε το **κύριο θέμα καθεμιάς** από αυτές.

Σημειώνουμε στο περιθώριο της παραγράφου **μια σύντομη πρόταση** που να περιέχει το κύριο θέμα της, χρησιμοποιώντας δικές μας λέξεις ή φράσεις.

Κάνουμε την ίδια εργασία σε όλες τις παραγράφους του κειμένου.

Μετά **ενώνουμε τις σύντομες προτάσεις** που έχουμε γράψει στο περιθώριο των παραγράφων, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στη διατύπωση και χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες λέξεις που μας βοηθούν να ενώσουμε αυτές τις προτάσεις μεταξύ τους, και έτσι δημιουργούμε την περίληψη όλου του κειμένου.

Σε μια περίληψη:

Δε μιμούμαστε το ύφος και τη γλώσσα του κειμένου.

Δε σχολιάζουμε ούτε ερμηνεύουμε το κείμενο.